

Informatie

Wie verzorgen de cursus?

De docenten van de vakgroep ethiek van de gezondheidszorg zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de cursus.

De coördinatie van de cursus en de verantwoordelijkheid voor de samenhang ligt bij drs. Simone Naber. Bij haar kunt u ook terecht voor nadere informatie:

tel (024) 36 13359

e-mail: Simone.Naber@Radboudumc.nl

Accreditering

De vakgroep is houder van een Beperkte Instellings Accreditering (BIA) van het College van Accreditering Huisartsen van de KNMG. Voor de cursus gelden 21 accrediteringspunten.

Tijd, plaats en prijs

De cursus bestaat uit 6 dagdelen van 3,5 uur. Vanaf 17:30 bent u van harte welkom om aan te schuiven bij de broodmaaltijd.

Het lesprogramma begint om 18:15 en duurt tot 22:00, onderbroken door een pauze van een kwartier.

- dinsdag 11 en 25 september
- dinsdag 9 oktober
- dinsdag 6 en 20 november
- dinsdag 4 december

De cursuslocatie is Huize Heyendaal, Geert Groteplein 9, Nijmegen.

De prijs van de cursus is € 1.430,-

In de prijs inbegrepen zijn alle lesmaterialen en de consumpties tijdens de avonden.

Aanmelding

U meldt zich aan door de inschrijfkart in te vullen en terug te sturen of door een mailtje te sturen naar:

Gerdie.vanUden@Radboudumc.nl. Betalen kunt u na ontvangst van de factuur. Wij sturen u vervolgens een bevestiging van uw inschrijving met een uitnodiging voor de eerste bijeenkomst.

U kunt zich inschrijven tot en met **20 augustus 2018**.

Als u zich voor 16 juli 2018 inschrijft ontvangt u van ons het boek 'Avonturen in de mens' van Gavin Francis als welkomstgeschenk.

Alle informatie uit deze folder is ook te vinden op www.ethiekindehuisartspraktijk.nl

Ondanks het feit dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht bij het samenstellen van deze folder kan het zijn dat er tussen het uitkomen en de aanvang van de cursus wijzigingen in het programma plaatsvinden.

WAT DOET U MET INFORMATIE
UIT DE DERDE HAND OVER
ÉÉN VAN UW PATIËNTEN?

BESPREEKT U MET UW COLLEGA DAT HIJ
IN DE WAARNEMING ÉÉN VAN UW PATIËNTEN
ONHEUS BEHANDELD HEEFT?

GEEFT U EEN PATIËNT OP
ZIJN VERZOEK TOCH DIE
VITAMINE B INJECTIE?

Ethiek

SCHRIJFT U EEN REKENING NA EEN
ONGEVRAAGD HUISBEZOEK WEGENS
EEN STERFGEVAL?

STELT U DE OUDERS OP DE HOOGTE
VAN HET PILGEBRUIK VAN HUN
14-JARIGE DOCHTER?

in de huisarts praktijk

Inschrijfkart

- Ja, ik schrijf me in voor de cursus *Ethiek in de huisartspraktijk* en maak € 1.430,- over na ontvangst van de factuur.
- Nee, ik schrijf me niet in, maar ik wil wel graag op de hoogte gehouden worden van eventuele herhalingen van de cursus.

ACHTERNAAM, DHR/MEVR

VOORLETTERS

VESTIGINGSPLAATS PRAKTIJK

ADRES (WAAR U UW POST WENST TE ONTVANGEN)

POSTCODE

WOONPLAATS

TEL.

MOBIEL

E-MAIL

CURSUS VAN 6 AVONDEN IN HET NAJAAR VAN 2018

Vakgroep Ethiek van de Gezondheidszorg van het Radboudumc

Ethiek in de huisarts praktijk

Verwijst u een patiënt met hoofdpijn op verzoek door voor verder onderzoek? Laat u die alleen wonende, lichtelijk dementerende patiënt op verzoek van de familie opnemen in een verpleeghuis? Hoe gaat u om met een verzoek van de patiënt of een instantie om informatie te verstrekken?

Dit soort alledaagse morele problemen in de huisartspraktijk vormen het vertrekpunt van de cursus *Ethiek in de huisartspraktijk*.

Morele problemen ontstaan wanneer niet duidelijk is wat in een concrete situatie juist is om te doen. Soms is de morele dimensie makkelijk te herkennen, zoals bij vragen rond euthanasie, maar ook in meer alledaagse praktijksituaties kunnen morele vragen ontstaan over wat goed is om te doen in de omgang met patiënten en collega's. De ethiek probeert helder te krijgen wat dan passend zou zijn.

Rode draad

In de cursus *Ethiek in de huisartspraktijk* onderzoekt u uw ideaalbeeld van het beroep huisarts. Of misschien leven er op dit moment meerdere ideaalbeelden naast elkaar. Kunt u zeggen wat u voor ogen staat? Wat probeert u te verwezenlijken? Hoe verhoudt zich uw eigen ideaalbeeld tot het oude ideaal dat het Nederlands Huisartsengenootschap in 1956 formuleerde: 'De beoefening van een continue, integrale en persoonlijke geneeskunde voor de mens in zijn eigen omgeving'? Is dit ideaal anno 2018 nog inspirerend? Wat is daarvan terug te vinden in uw eigen professionele ideaal? We zullen deze vragen steeds aan de hand van concrete casuïstiek belichten en bespreken.

Werkwijze

In *Ethiek in de huisartspraktijk* gaan wij uit van concrete morele problemen in de huisartspraktijk, en bespreken en analyse-

Wat leert u?

- U gaat de morele dimensie van uw handelen als huisarts verkennen en analyseren.
- U gaat concrete morele problemen herkennen, interpreteren en bespreken om te komen tot een verantwoord handelingsbesluit.
- U bent in staat alledaagse morele vraagstukken te vertalen in een ethische visie op de huisartsgeneeskunde.

ren die met u. We proberen problemen in een ruimere ethische context te plaatsen en ze zo te verhelderen. Hierdoor zult u een grotere morele gevoeligheid ontwikkelen en uw inzicht in de morele kwaliteit van uw handelen als huisarts vergroten. Dat komt ook de (morele) kwaliteit van uw zorg ten goede. Vóór het begin van de cursus zullen wij u vragen een aantal morele problemen uit uw eigen praktijkervaring op te schrijven. De docenten kunnen in hun onderwijs dan aanhaken bij wat u belangrijke kwesties vindt. Uiteraard krijgt u ook literatuur waarmee u zich kunt inlezen in het onderwerp van elke lesavond. Op de avonden zelf zijn er voordrachten van docenten, afgewisseld met oefeningen in moreel beraad in kleine groepen. U komt dus zelf ook ruimschoots aan het woord.

WAT IS KWALITEIT VAN ZORG EIGENLIJK?

DINSDAG 11 SEPTEMBER 2018

INLEIDING: HUISARTSGENEESKUNDE EN ETHIEK

dr. Stef Groenewoud, senioronderzoeker kwaliteit en betaalbaarheid van zorg en ethicus (Radboudumc)
Welke morele aspecten neemt u mee in uw praktijkvoering? We verkennen de morele dimensie van het huisartsgeneeskundig handelen. We gaan in op het belang van een morele bezinning op de kwaliteit van handelen. Ook maakt u kennis met enkele verschillende benaderingen in de ethiek, in het bijzonder met een analytische (oplossingsgerichte) en een hermeneutische (probleemverkennde en interpreterende) benadering. De relevantie van deze twee benaderingen voor de praktijk zal tijdens een casusbespreking geïllustreerd worden.

DINSDAG 25 SEPTEMBER 2018

CONTINUE ZORG

dr. Gert Olthuis, universitair docent medische ethiek (Radboudumc), **dr. Marcel Becker**, filosoof en historicus (Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen, Radboud Universiteit)
Is het altijd een voordeel op de hoogte te zijn van de persoonlijke situatie van uw patiënt? We gaan in op moreel relevante aspecten van continue zorgverlening en richten ons met name op de continuïteit in de levensloop van de patiënt, op zijn levensverhaal. We verkennen het idee van de mens als verhaal en van een narratieve geneeskunde en ethiek.

HOE GAAT U OM MET DE VERANDERENDE ROL VAN DE HUISARTS?

IN HOEVERRE VOELT U ZICH VRIJ OM NAAR UW EIGEN INZICHTEN ZORG TE VERLENEN?

DINSDAG 9 OKTOBER 2018

PERSOONLIJKE ZORG

dr. Jos Kole, universitair docent beroepsethiek in de gezondheidszorg (Radboudumc), **drs. Gerrit Kimsma**, huisarts en filosoof (Zaandam)
Meer dan andere artsen komt de huisarts op het privéterrein van de patiënt: in zijn huis, slaapkamer en aan het eigen bed. Hoe gaat u om met deze intimiteit en wat betekent voor u persoonlijke zorg? Wat voor een huisarts wilt u zijn: een coach, een expert, een opvoeder, een weldoener? En hoe beschermt u uw eigen leven tegen de druk van de zorg voor uw patiënten?

HOE VERHOUDT MARKTWERKING IN DE ZORG ZICH TOT HET IDEAAAL VAN SOLIDARITEIT?

DINSDAG 6 NOVEMBER 2018

RECHTVAARDIGE ZORG

dr. Stef Groenewoud
Een belangrijk adagium in de zorg is momenteel 'Value Based Health Care'. Dit betekent: gepaste zorg van hoge kwaliteit tegen acceptabele kosten. Daarnaast is de rol van de zorgverzekeraars de afgelopen jaren enorm toegenomen. Door veel huisartsen wordt deze als knellend ervaren: wie bepaalt nu eigenlijk welke zorg toegevoegde waarde voor patiënten heeft? Onnodige verwijzingen moeten worden voorkomen, maar patiënten mogen geen noodzakelijke zorg tekortkomen. In de zorg voor de individuele patiënt moet de huisarts rekening houden met gezinsleden, maar ook met andere (potentiële) patiënten en de samenleving als geheel. Hoe kunnen we de solidariteit hoog houden en toch aandacht blijven besteden aan zowel de kosten als de kwaliteit van de zorg? Hoe bepaalt u uw positie in dit krachtenveld?

WELKE ROL SPEELT DE CULTURELE ACHTERGROND BINNEN DE ARTS-PATIËNTRELATIE?

DINSDAG 20 NOVEMBER 2018

ZORG IN MULTICULTUREEL PERSPECTIEF

dr. Anke Oerlemans, universitair docent medische ethiek (Radboudumc), **dr. Maria van den Muijsenbergh**, hoogleraar Gezondheidsverschillen en persoonsgerichte integrale eerstelijnszorg (Radboudumc en Pharos)
Culturele verschillen in de beleving van ziekte en gezondheid en verwachtingen van de zorgverlening zijn een uitdaging voor de huisarts. Van de huisarts worden interculturele competenties verwacht, maar hoe ver moeten we daarin gaan? Welke cultureel bepaalde vragen of gedragingen vindt u als arts aanvaardbaar? Wat is 'tolereren' en 'respecteren', en waar liggen de grenzen? En schept de kwetsbare positie van asielzoekers en ongedocumenteerden extra morele verplichtingen?

BESTAAT ER ZOIETS ALS 'EEN GOEDE DOOD'?

DINSDAG 4 DECEMBER 2018

PALLIATIEVE ZORGVERLENING

dr. Jelle van Gurp, universitair docent medische ethiek, **dr. Marianne Dees**, huisarts en onderzoeker (Radboudumc)
Sinds enkele decennia bestaat er veel aandacht voor palliatieve zorg in de huisartspraktijk. We gaan de beslissing om al of niet actief bij te dragen aan het beëindigen van iemands leven in een ruimer kader plaatsen. We besteden aandacht aan euthanasie en onderzoeken wat ondraaglijk lijden is. Ook gaan we in op de vraag wat een goede dood eigenlijk is. Veel mensen willen een waardige, vreedzame of gecontroleerde dood. Maar wat betekent dat? Wat betekent dat voor u?

INTERESSE? VUL DE BON IN, KNIP HEM UIT EN
STUUR HEM IN EEN ENVELOP MET POSTZEGEL NAAR:

MW. DRS. SIMONE NABER
IQ HEALTHCARE, VAKGROEP ETHIEK VAN DE GEZONDHEIDSZORG
HUISPOST 114 IQ HEALTHCARE
RADBODUMC
POSTBUS 9101
6500 HB NIJMEGEN